

virkelig bruge dem, må man fotokopiere dem og have dem liggende ved siden af, så at man kan få et plastisk billede af begivenhedernes nok så flimrende forløb. Thi dette er ikke nogen bog for hurtiglæsere, men for den omhyggelige studerende. Den bringer resultaterne af de sidste 100 års angelsaksiske forskning, har ikke egentlige forsknings-introducerende afsnit à la Nouvelle Clio, men dog en kort bibliografisk indføring til slut. Et register over personnavne, stednavne og moderne forfattere gør den tjenlig som opslagsværk. Bogen holder sig snævert til sit valgte emne, til kampe, forsvarsforanstaltninger og grænsedragninger, til den militære og diplomatiske historie. Den følger konsekvent sin linie inden for sine valgte begrænsninger og er overmåde tør i sin behandling af tre århundreder, der dog må have været spændingsfyldte nok at gennemleve for alle parter. De få svinkeærinder ind i socialhistorien består i afvisninger af hidtidige teorier om for eksempel Danelagens sociale organisation; ligesom der ikke bringes nogen behandling af den angelsaksiske samfundsudvikling. Mod slutningen løftes sløret for en original opfattelse af vikingetidens danske samfund som bestående af private storgodser; en tese, der unægtelig trænger til en uddybning. – Vi må håbe, den er undervejs!

Rikke Malmros

KIRSTEN BENDIXEN: Skatten fra Lundby krat. De danske mønter. København, Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet, 1993. 75 s. Ill. Kr. 100,-.

Lundby krat ligger en 10 km sydøst for Ålborg ad vejen, der fører til Hadsund. Her fandt en privat »møntjæger« i 1980 en skat, der bestod af danske og udenlandske mønter, næsten alle fra Erik Ejegods tid, fragmenter af guld- og sølvsmykker samt 30 små sølvbarrer. Fundet lå i en klump 75 cm under jorden, tilsyneladende nedlagt i et snævert hul.

Ønsker man et overblik over hele skatten, må man ty til Nationalmuseets nyudgivne, såkaldte corpusarbejde »Danmarks middelalderlige skattefund«. Kirsten Bendixen interesserer sig primært for de danske mønttyper, der er repræsenteret i fundet, men på få sider drager hun dog nogle vigtige konklusioner.

De fleste af mønterne er nyslåede mønter fra Ålborg og Randers, og sliddet på stemplerne røber, at der har været store mængder mønter i cirkulation. Mange er overklippede, undertiden to gange (kvarte). Det viser, at mønterne blev brugt af almindelige mennesker. Endelig demonstrerer Lundby krat-skatten, at den danske konges møntmonopol ikke skal tages for bogstaveligt.

Hvor agtede skattens uheldige indehaver sig hen, da den gik tabt? Kirsten Bendixen giver to mulige forklaringer. For det første betalingen af Peterspenge, som Erik Ejegod havde forpligtet sig til som modydelse for oprettelsen af ærkesædet i Lund og broderen Knuds ophøjelse til helgen. Dernæst Eriks og hans dronnings pilgrimsrejse 1103, der har stillet store krav til de kongelige finanser. Skatten må være nedlagt mellem 1098 og 1103, sandsynligvis 1100-1103, da både Peterspenge og pilgrimsrejse kunne begrunde store udmøntninger og en omfattende skatteopkrævning over hele riget.

Det lille skrift vidner smukt om de ældste danske mønters enestående muligheder som historisk kildemateriale.

Mikael Venge